

Bapțiștii germani din Basarabia

CZU: 94:286(=112)(478)(091)

Vasile FILAT

Coloniștii germani din Basarabia au fost primii care au îmbrățișat credința baptistă. În anul 1874, pastorul August Liebeg a venit să conducă biserica baptistă germană din Odesa și a inițiat o vastă activitate misionară printre coloniștii germani din Basarabia, ajungând până la 32 de puncte misiunare. Dacă în 1874 biserica din Odesa număra 62 de membri, peste patru ani, în 1878, numărul credincioșilor bisericii din Odesa și din punctele de misiune a crescut până la 526. Peste alți șase ani, în 1884, în urma misiunii desfășurate de Liebeg și biserica din Odesa, în tot arealul de misiune erau 875 de bapțiști, dintre care cel mai mare număr era în Basarabia. Coloniștii, care au trecut la credința baptistă, proveneau din biserica luterană evanghelică. Mai mulți predicatori germani au venit în Basarabia cu scopul misiunii. Chiar și pastorul metodist Pieter Jathe a contribuit la răspândirea credinței baptiste, când a botezat pe Catarina Horungeb în colonia germană Danielsfeld. În raportul despre coloniile germane din regiunea Odesa, gubernia Herson și Basarabia, trimis în anul 1874 și publicat în revista americană The Baptist Missionary Magazine, se relatează că era greu să găsești în aceste regiuni o colonie germană unde să nu fi existat comunitate baptistă. În unele colonii, fiind mulți convertiți și neavând un spațiu pentru întâlniri comune, credincioșii se adunau pentru servicii divine în trei sau chiar și în șase localuri în același timp. Cultul baptist a fost recunoscut legal în Basarabia în anul 1880, la cererea bapțiștilor proveniți dintre coloniștii germani. Cu un an înainte, la 27 martie 1879, în Rusia a fost adoptată legea despre chestiunile spirituale ale bapțiștilor, conform căreia bapțiștii aveau dreptul „să-și mărturisească liber învățătura și să exerseze riturile credinței în conformitate cu obiceiurile lor”. La 4 mai 1880, în colonia germană Danielsfel s-au întrunit 35 de coloniști germani bapțiști din Basarabia și au alcătuit un demers la adresa guvernatorului, prin care au cerut să fie recunoscut cetățeanul german August Liebeg în calitate de conducător spiritual al bapțiștilor din Basarabia, iar locuitorul coloniei Maloiaroslaveț II August Klundt – ca adjunct. Au luat ceva timp și unele complicații de procedură,

dar la sfârșitul lunii noiembrie guvernatorul a dat aviz pozitiv cererii și, astfel, comunitatea baptistă a fost legalizată în Basarabia. Nu dispunem de mărturii despre activitatea de misiune a coloniștilor germani bapțiști din Basarabia, care să fi dus la convertirea românilor sau a reprezentanților altor etnii din regiune, care să fi rezultat în plantarea bisericilor baptiste printre localnici. Toate sursele existente scot în evidență doar o amplă activitate misionară a coloniștilor germani printre conaționali lor din alte colonii. Bisericile baptiste rusești din localitățile dobrogene Cataloi și Tulcea au jucat un rol important în formarea primelor biserici baptiste rusești din Basarabia. Mai apoi, pastorul Vasili Pavlov a făcut intens misiune în orașele Tiraspol, Bender și Chișinău și a reușit să instituie biserici. În același timp, credincioși ucraineni au adus credința baptistă în orașul Soroca și au creat acolo o biserică. Datorită cunoașterii limbii ruse, primii români din Basarabia au contactat aceste biserici și au trecut la credința baptistă.